

כל הנשבעין פרק שביעי שבועות

מוז.

עין משפט גזר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל' טוען
הלכה ב סמג עשין לה
טעו"ע ח"מ סי' לב טעו"ע ב:
לה ב מ"מ ע"ה ג טעו"ע
שם ספי"ח ז:
לד א מיי פ"ד מהל' מלוה
הלכה ב סמג עשין לה
טעו"ע ח"מ סי' קח טעו"ע ט:
לד ד מיי ע"ה ג טעו"ע
שם ספי"ח ז:
ה [מיי פ"ד מהל' טוען
הלכה ב ופ"ד מהל' גולה
הלכה ד ועין ב"ב טעו"ע
ח"מ סי' עה טע"ה יג ופי'
שם ספי"ח ז:
ו [טעו"ע ח"מ סי' קח טעו"ע
ז:
לה ז ח מיי פ"ד מהל'
טוען הלכה ה והלכה ז
סמג עשין לה טעו"ע ח"מ
סי' עה טע"ה טז:

מוסף רש"י

אלימא מלוה. שהיא קיי
והי מוליקתו עליו שטר אכתי
(בתבות פה.) לא שנו.
דשבעה מיהא שקלי יתומין
מן הימיון (לשון חס.) כבר
נתייבחה מלוה לבני ליה
שבועה. של התקבל ליה
שנפדעו מן הימיון אפילו
בשטר לריק שבעה, ואין חס
מורש ממון שהוא מחוייב
עליו שבעה לבניו, לפי שאין
הניס יכילע ליעב שבעה
וז שנתמייב אכתי (שם.)
נכסא. חמיית כק מוקף,
לשון (ישעיה מ) הפסל נסך
תרג' (עליו לב.) ורידי
הטפי. על מטמיה אמתה
גולמו ממני (שם.) נימא ליה
דיל שלים. שאין כל החוטפין
לנמיס לומר שלי גולמי, דלא
אין לך גולמי שמשלם ואפילו י
עדיס (שם.) ליבא תרי
הדרי. דמטפא ופילע למימר
מינו (שם.) נפטריה.
מלהחיוויה שרי אין כלן שני
עדיס ומינו דלי צעני אמר לה
חטפתי, כי אמר נמי דידי
חטפתי למן (שם.) איבא
חד שהדא. דחטפתי מניה
ואי הוי אמר לא חטפתי הוי
כרין לישבע להחיש העד
(שם.) נימא ליה זיל
אחתיבו שבעה שהעד
מחייבו (שם.) הוה ליה
בגולף. והמתמייב שבעה על
פי עד אחד כרין לישבע על
מה שהעד מעיד להחיש את
העד ונה אינו יכול לישבע על
קר, שהי מודה הוה לדברי
העד שחטפה וזהו האל גברא
אלא שבעה זו כגולף אלל כל
שבעה שאיט יכול לישבע
עליון, אי זה בשבעה זו אינו
יכול לישבע שהי מודה פה
(שם.) הוה מחוייב
שבועה. על כרחו לא חס
להחוק בה הוה עליו לישבע
שלא חטף. שאין החוטפין נאמן
לומר שלי חטפתי חו היא
השבעה שהעד מחייבו לישבע
על מה שהעד מעיד ואינו
יכול לישבע שהי מודה
לדברי (והוא רש"י ב"ב
לד. הובא לעיל לב.)

הלכתא מאי א"ל ר' ידענא. והא דלמרי' בסמוך עבד רב נחמן
עובדא יחלוקו זה היה אח"כ והא דפרין מינה לקמן חס
איתא אלמא מספקא ליה והא רב נחמן כו' ידע הש"ס דכי אמר חס
איתא כבר עבד עובדא: הוה יתיב ר' אבא קמיה. משמע שהיה
תלמידו והא דקרי ליה לעיל ר' אמי
רבותיו הכי נמי מליניו בפרק חבית
(שם דף קמו:) שקרא רב רבותיו
לרב כהנא ורב אסי שהיו תלמידיו אלל
קשה מפרק אלו מליאות (ב"מ דף נד.)
דר' אמי אשכח פרגיות שחוטות בין
טבריאל לנפריי אמת לקמיה דר' אבא
אמר ליה זיל שקול לנפך אלמא לא
היה רבי אבא תלמידו ולספרים דגרסי
אמת לקמיה דר' אסי ניחא טפי דלע"ג
דר' אמי היה יותר גדול מרבי אסי
דכלל מקום מזכיר ר' אמי קודם ר'
אסי ובהניזקין (ע"פ דף נד.) גמר
הסוטה והממטע והמנסך אמרינן
ההוא דלמא לקמיה דר' אמי א"ל ר'
אסי רבי אמת אומר קן מכל מקום
היה תצירו והיה רבי אמי צל
ליטול ענה ממנו ועוד י"ל דלמא
וזמן היה ר' אמי ראש והיו צאים
הדיינין לפניו:
בין דאמר חטפי הוה ליה בגולף.
פירש' בחוקת הבאים (ב"ב דף
נד.) **מתוך שאינו יורא לישבע**
משלם. דוקא נחשוד שלא יפקיעו
ממנו וממנו ותקנו להפך שבעה אלל
הכל ובחמשים לא ידענא משלם וה"נ
במתני' כיון שמוטל' על יתומין שבעה
אזיחס ואין יכול לישבע משלמין צניע
הלוה דלא שנו מחוייב התובע שבעה
ולא שנו מחוייב הנתבע שבעה ואין
יכול לישבע (ט) אותה שחייב אותו
משלם הנתבע תימה למשמע הכל
דרב נחמן דעבד עובדא יחלוקו כר'
יוסי דלית ליה דר' אבא וקשה לר"י
דכפרק השואל (ב"ב דף נז:) וחס) אמרי'
אמתני' דשולח את הפרה שאלה חלי
יוס כו' לימא תיחא תיובתא דר' יוחנן
ורב נחמן דלמרי תרוביהו מנה ל'
צידך והלא אומר איני יודע פטור
ומשני כגון שיש עסק שבעה ציניח
דכרנא דלמרי רבא מנה לי צידך
והלא אומר אין לך צידי אלל חמשים
וחמשים איני יודע מתוך שאינו יכול
לישבע משלם והיינו כר' אבא וי"ל
דרב נחמן ודאי לית ליה דר' אבא
אלל דמוקן מתני' דהשואל (ט) כר'
מאיר וכמו שמפרש רבי אבא מילתיה
דר' מאיר ואיחוי סבר כר' יוסי והשתא
נמי ניחא הא דלא מוכח בפרק קמא'
דכתובות (דף יב:) וחס) דהא דרב יהודה דלמרי מנה לי צידך והלא אומר איני יודע חיי' דשמואל היא דהא לא מני מוקמי מתני' דהשואל כגון שיש
עסק שבעה ציניח וכדכרנא דהא פליג הכא אדר' אבא והשתא ניחא דשמואל מוקי מתניתין כמנא דבסמוך ומסייע ליה לדר' אבא מיהו סבר
כר' שמעון כר' טרפון דדריש לקרא למילתא אחריתא ופליג אדר' אבא ע"ק לר"י דבחיוב הבאים (ב"ב דף נז:) וחס) משמע דהלכה כר' אבא
דקאמר סבורה רבן קמיס דלש"י למימר היינו נשכח דר' אבא מעובדא דהתם ומסיק נמי אלל אי דמי הא דר' אבא כו' ואליו לקמן (דף מה:)
אמרינן סבורה רבן קמיס דעבד כר' שמואל עבד ועבד כר' אלעזר עבד וז' אלעזר סבר כר' אבא דטועלין הימיון ולא מפסקין ממוטע
דמילתא דרב שמואל עיקר כמו ר' אבא ועוד תימה דכלל מקום קיימא לן כר' נחמן דציני וקמן קאמר דעבד כר' שמואל עבד כר'
אלעזר עבד ורב נחמן דלמרי יחלוקו לא מדכר כלל משמע דלית הלכתא כותיה ורבינו חס פירש בנספר הישר דהלכתא כר' נחמן דלמרי
יחלוקו כשנייהם חשודים דקיימא לן כותיה דציני וכר' אבא ננסכא כדלמרי' בחוקת הבאים (ט) וכן בחמשים לא ידענא כדלמרי רבא
בהשואל (ב"ב דף קח:) וחס) ורב נחמן נמי כצירא ליה כר' אבא ננסכא ובחמשים לא ידענא מתוך שאין יכול לישבע משלם וכ"ש נמי דהוא
לן למימר כשהתובע מחוייב שבעה דמפסיד אלל משום דשבעה התובע לא הוה אלל מדרבנן ואין מפסיד [ולא] משלם כשאין יכול לישבע
אלל במחוייב שבעה דאורייתא ולהכי צייתומין מן הימיון ומת ליה צמי מלוה או צמיס שטרו דהויא שבעה דרבנן נשבעין שבעה
יורשין ועוטלין ולא מפסקין לרב נחמן ור' אבא וצניניהן שחודין מפסיד התובע איף על גב דלא רמיא עליה אלל שבעה
דרבנן וועמנא משום דקנסין ליה לפי שהוא חשוד ולרב שמואל אית להו דלפילו שבעה דרבנן שחודין שחודין מפסיד
הכל וצניניהן שחודין מני מפסיד התובע הכל דחורה שבעה לסיני וציתומין מן הימיון דוקא דעבד כר' שמואל עבד
ולא

וכל דמי ליה. כל שבעה לשעבר: משחק נקוצ'ו. גולן דרבנן הוא
דלמרינן א' אכמתא לא קניא אלל מנדאורייתא לאו גולן הוא: סיני טנ.
ר' יוסי אומר יחלוקו או ר' מאיר אומר יחלוקו: לפני. לשבעת הר
סיני שהשביע הקצ"ה את ישראל על לא תגזול והוא יפרע מן הכופר
ממון לחצירו אלל צ"ד אין נזקקין לא
לשבעה ולא לפרעון: למחוייב לה.
על זה שהודה במקלף וכיון שאינו יכול
לישבע שהרי חשוד הוא יאלס: וכן
הישומים כו'. מתני' היא דפירקין:
אי נימא מן הלכה. חס הוליא שטר
עליו לא יפרעו אלל שבעה יורשין
המפורש במשנתנו שבעה שלא פקדנו
אלל כו': לא שנו. דשבעה מיהת
יפרעו ימני מלוה שהוליא שטר על
יתמי ליה: כבר נתייב מלוה לבני
לוה שבעה. (ה) משעה שמת ליה אין
לו תלמיה וישפוט מן הימיונים אלל
בשבעה דק"ל [וגיטין לה:] אין לפרעון מן
הימיונים אלל שבעה: ואין חס
מוריש. לבניו ממון שהוא מחוייב
עליו שבעה אלמא הוליא והוא מחוייב
שבעה שלא התקבלתי חוב זה ויתומין
אין יכולין לישבע כן אלל שלא פקדנו
אלל ואין זו השבעה המוטלת על
אזיחס וגם יתמי ליה אין יכולין לישבע
שפרעו אזיחס קאמר רב שמואל שלא
יפרעו. אלמא המחוייב שבעה ואין
יכולין לישבע לא זה ולא זה סצירא
לרב שמואל חורה שבעה לסיני ואין
כאן לא שבעה ולא פרעון: לישלם.
דהא מודה דחטף ולא כל הימנו של כל
חוטף לומר שלי חטפתי: **למה טרי**
סדי. ומינן דאי צני למימר לא
חטפי מהימנ נמי למימר דידי חטפי:
לפטריה. משום האי מינו: איכא חד
סדא. ואי אמר לא חטפתי הוה צני
לאשכנזי להכחיש את העד:
לישאבע. את השבעה שהעד מחייבו
אינו יכול דהא דהא דחטף והעד
מחייבו לישבע שדה חטף וגבי חן
שבעה הוה שכול כגולף אלל כל
שבעה. והא ליכא למימר לישבע
דדידי חטף שאין זו שבעה
המוטלת עליו: צין שנייהם. חס
צעלי דין קיימין: מה לי הוא
ומה לי אנוה. מחלף שהוא טוען
טענת צני למה אינו יכול לישבע:
אצ"ו

- (א) [שם יט, ט] (ב) [שם]
- (ג) [שם יט, ט] (ד) [שם יט, ט]
- (ה) [שם יט, ט] (ו) [שם יט, ט]
- (ז) [שם יט, ט] (ח) [שם יט, ט]
- (ט) [שם יט, ט] (י) [שם יט, ט]
- (יא) [שם יט, ט] (יב) [שם יט, ט]
- (יג) [שם יט, ט] (יד) [שם יט, ט]
- (טו) [שם יט, ט] (טז) [שם יט, ט]
- (יז) [שם יט, ט] (יח) [שם יט, ט]
- (יט) [שם יט, ט] (כ) [שם יט, ט]
- (כא) [שם יט, ט] (כב) [שם יט, ט]
- (כג) [שם יט, ט] (כד) [שם יט, ט]
- (כה) [שם יט, ט] (כו) [שם יט, ט]
- (כז) [שם יט, ט] (כח) [שם יט, ט]
- (כט) [שם יט, ט] (ל) [שם יט, ט]

תורה אור השלם

1. שבעת ימי הטהרה בין שנייהם אם לא שלח ידו במלאכת רהוה וק"ל בקצ"ו ולא ידען: שמות כב י

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה כב וכי דמישה שמת: (א) תוס' ד"ה מן וכו' אורח שניע שבעה משלם המנוע מימה:

רבינו הגאון

ואכל, או שאכלתי ולא אכל הרי הוא חשוד על שבעת כפירת ממון ונשבע שכנגדו נוטל: אם היה משחק בקריאה ומלוה ברבית כר', אסיקנא תנא חשוד בשבועות ומלוה ברבית פסולי דאורייתא. וקתני נמי מפריחו יוניס וסחרי שביעית פסולי דרבנן: יורשעה החשוד על השבעה מאימיה מקבלין אותו משיבוא לב"ד שאין מכירין אותו ואמר להן חשוד אני: הווי שניהן התובע והנתבע חשודין אמר רב נחמן ר' יוסי אומר יחלוקו. ועבד רב נחמן עבדא כר' יוסי דאמר יחלוקו: חורה שבעה למקומה: ירושלמי רב הורשעה אמר קומי ר' אמי בשם רבן דהמן חורה שבעה לבעלין כמה חשודי ולא יכיל למישטבע ליה חס שלם לי: אמר ר' אמי רבותינו שבבבל ומאן יגיחו רב שמואל אמרי חורה שבעה לסיני. דתרביצ' למתניתין. האי דתן וכן הירושמי לא ארי פיהו אלא בשבועה. רב שמואל דאמר תרביצו לא שנו אלא דמית מלוה בחיי ליה שנשבעין יורש' מלוה ונפרעין מירש' ליה. אלל מת ליה בחיי מלוה כבר נתייבחה מלוה לבני ליה שבעה ואח"כ יפרע מן. כדתנן אין נפרעין מנכסי יתומין אלא בשבועה. וכיון שנתחייב שבעה ומת. אין אדם מוריש שבעה לבניו דהו"ל כאילו חורה שבעה לסיני אין כאן בין שבעה. וכל כי האי גונא פקעה מלוה. רבותינו שבבבל ומאן יגיחו רב שמואל אמרי חורה שבעה למחוייבי ליה. ואינו יכול לישבע משלם. ההוא גברא דחטף נכסא מחבריה אתא לקמיה דר' אמי והוה ר' אבא יתיב קמיה אייתיב שהדא דחטפה מינה א"ל אין חטפי ורידי חטפי. א"ר אמי הכי לדידינו רמי להאי דינא נימא ליה שלים ליבא שהדי דחטפה ליפטר הא איכא חד שהדא דחטפה נתייבחה שבעה כיון דבחיטיפה מהדיה עליה והוא אינו [מכחישי]ן אלא טוען אין חטפי ורידי חטפי הוה ליה כגולף. א"ל ר' אבא הוה ליה מחוייב שבעה ואינו יכול לישבע משלם. ולא בין הירושין הכי דמי זו השבועה שחייב האב וכיוצא בה הירוש פטור. אי נימא דאלל מנה לאבי ביד אביך ואלל י אית ליה ואנא פרענא לך וי' לית ליה מה לי הוא מה לי אבוב כשבעת כרי קאתו. תרביצו מחייבי. אלא לא ברעטין מנה לאבא ביד אביך ואלל י ידענא וי' לא ידענא:

אמר רבא כותיה דר' אבא מסתברא שכל מחוייב שבעה שאינו יכול לישבע משלם. דתני ר' אמי שבעה ה' תהיה בין שניהם. ולא בין הירושין הכי דמי זו השבועה שחייב האב וכיוצא בה הירוש פטור. אי נימא דאלל מנה לאבי ביד אביך ואלל י אית ליה ואנא פרענא לך וי' לית ליה מה לי הוא מה לי אבוב כשבעת כרי קאתו. תרביצו מחייבי. אלא לא ברעטין מנה לאבא ביד אביך ואלל י ידענא וי' לא ידענא: